

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. október 13

Csütörtök.

XXIII évfolyam. 82 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyíltterek díja előre fizetendő.

Napközi otthon az áll. el. iskolában. *)

(Ajánlva a Jótékony Nőegyletünk b. figyelmébe.)

Kézdivásárhely, október 10.

Közeledik a tél. Kétségbe ejtő aggodalom fogja el az embereket a jövő felől. Igen, az embereket, a szegény embereket, a munkásokat. Nagy dolog az a bizonytalanság. S hátha még a bizonytalanság egy olyan sűrű fekete lepel, amely a nyomort, az éhséget takargatja. Pedig úgy van, úgy lesz. Nemcsak a családapákat fojtogatja a gyötörő gondolat, nemcsak az anyák önfeláldozó életére nehezedik ólomsúly a jövő aggasztóan bizonytalan képe, de a jó érzésű hazafiakat, a községek, városok és vármegyék intéző köreit, sőt a kormányt is gondolkodásra, előintézkedésekre megtételére készíti a helyzet.

Nyomoruság mindig volt s mindig lesz kisebb, nagyobb mértékben, amíg emberek tapodják a földet s amíg az időjárás szélsője tönkre teszi, megsemmisíti, még a legszorgalmasabb gazdák értelmes munkájának a gyümölcsét is. De a következő télen és tavaszon fokozottabb mértékben köszönt be a nyomor, s több ház ajtaján fog kopogtatni az éhség, a szörnyű nincsen, mint más években.

*) Ez a cikk sokkal fontosabb emberbaráti és társadalmi célt akar szolgálni, mint a minőnek címe után ítélni, azért külön is fölhevítjük rá első sorban jótékony nőegyletünk, és összes humánus érzületű polgártársaink szíves figyelmét, jó iadulattal Szerk.

Talán mosolyognak ezen azok, akiknek kamrájukat bőven megtöltötte a Gondviselés; talán tamaskodnak azok, akiknek szótárából hiányzik ez a szó: nyomor, de gondterhes felhők lepik meg lelküket azoknak, akik este úgy teküsznek le, hogy nem tudják, hogy mit esznek, edelt miből szereznek a következő napon. Pedig ilyen nagyon sok volt eddig is, s még több lesz ezután.

Iskolánkba 120—140 szegény gyermek jár. Ezek között is fokozatok vannak. Egyrésze olyan, hogy szülik a gyenge, gyarló táplálkozást ha nehezen és küzdelemmel is, de elé tudják állítani, meg tudják szerezni, de már a ruházat s a tanuláshoz szükséges szerek, eszközök beszerzése oly teher, hogy e tekintetben segítség szükséges. Ezért ujítom meg évről-évre a szegény gyermekek ruházata érdekében kérő, esdő szómat s áldozatkész közönségünk szívéhez, még mindig elhatott az esdő szó. Szegény tanulóink egy kis része már olyan nyomoruságos helyzetben van, hogy bizony ételöknék tápértéke a semmivel határos, sőt halvány, sovány arcuk még az éhezésre is következtet. Fájó érzéssel tölti el az ember lelkét az ilyen tapasztalat, hiszen a hiányos és rossz táplálkozás s az ezzel karöltve járó tisztátalan rossz levegő, ami a szegény nép lakásában főleg téli időben érezhető, csenevészé, betegessé teszi a gyermeket s utóvégre is a tüdőbaj áldo-

zata lesz, amely betegség nálunk nagyban oka a halálozás nagy arányának. Ha eddig is így volt, e természetlen, silány esztendő miatt, a folyton fokozódó drágaság miatt nagyobb mértékben fog jövőben bekövetkezni.

Ez nagy vérvesztése a nemzetnek, mert nem helyi baj; országszerte tapasztalható. — De ha mindenki megtenné kötelességét, ha minden magyar igaz magyar volna, ha, akit a sors kedvező helyzetbe hozott, nem nézné összetett kezekkel a bajt, hanem segítségére sietne polgártársának, mert mindnyájan egy nemzetnek vagyunk fia: akkor a közös erő megtermené áldásos gyümölcsét.

A Jótékony Nőegylet figyelmét ohajtanám az iskolában létesítendő napközi otthon ügyére terelni, tevékenységét, munkásságát, áldozatkészségét megnyerni. A Nőegyletnek úgy is célja, nemes feladata a jótékonyaság gyakorlása. Tette eddig is, tenni fogja ezután is. Egy nevezetes művét most fejezte be; életre segítette a polgári leányiskolát, egy ideig fentartotta s az állam részére, csak hogy átvegye előkelően, díszesen berendezte. Jótékonyaságának itt is ott is nyomára lehet akadni, s ezért minden nemesen érző és gondolkozó ember tisztelettel kalapot emel a Nőegyletnek.

Az én erős meggyőződéseim s szerény véleményem az, hogy most nemesebb, közvetlenebb és szentebb feladat nem áll-

TÁRGA.

Emléksorok.

I.

Nem a világhír az, mit én kívánok;
Kicsinyke mécs az ember szív csupán.
Amely nagy termeket be nem világít
Egy kis kedves családi kört talán.
Világíts ott, hol boldogságot alhatsz,
Hol lángodat vihar nem fújja el,
Zengj ott, ahol megértik szíved hangját
S visszhangul rá ezernyi szív felel
Az emberhang a végtelenbe zugva
Elvész, elnémul, elhal nyomtalan,
Csak az a láng, csak az a hang ér célhoz,
Melynek visszfénye és visszhangja van!

II.

Időben élünk, mulandók vagyunk,
Elporlik egykor szívünk, főnk, agyunk
S mi megmarad, mint illat a virágról:
A szép, mit alkotánk! Ha élni vágyol
Az anyagon túl, amely elenyész.

Az ideál dicső honába nézz!

Hozz onnét egy virágot: annak szirma

A siron túl is él s reá van írva

Egy élet szép ábrándja, lélek tükre,

Mely fényt vet tulvilági életünkre.

Váradi Antal.

Inkompátibilitás 1848. előtt.

Irtai: Eötvös Károly.

Mindenek előtt megjegyzem, hogy amikor inkompátibilitásról írok: sem a politikát nem akarom érinteni, sem tudományos alaposággal nem akarok a fejtegetésekbe bocsátkozni, mert hiszen 1848. előtt a mai értelemben vett összeférhetetlenség nem is lehetett minálunk.

Nem függött senki az államtól, de az állam sem függött senkitől. Az államnak nem voltak vasutai, sem tengeri, sem folyambajozása, távirója, postája, egyedurúsága, telefonja, gépgyárai, vasművei, nem volt tulajdonképpen semmije, még tisztviselője sem a mai értelemben, amikor ma több mint 50 000 tisztviselő felett rendelkezik.

Akkor volt egy kancellárja Bécsben, egy helytartó tanácsa Budán, néhány főtitkja, néhány harmincadosa, egy pár vicispánja, egy főtörvényszéke, — az állam pedig egyébként nem avatkozott a társadalom dolgába. Az igaz, hogy nem is kért tőle semmit, hiszen a század elején Magyarország egész

hadi adója 2 millió kétszázezer forint volt, ma ellenben 500 millió felül mozog budgetünk.

Hogy mi lehetett akkoriban az inkompátibilitás azt úgy tudjuk meg, ha vizsgáljuk kikből állott az akkori országgyűlés.

Veszem az 1843-iki országgyűlést, amelynek tagjai voltak: négy prépost, nyolc apátus, hat kanonok, harminc kir. táblai bíró, száznégyszáz vármegyei követ, akik közül azonban csak 98 jelent meg. Ezek között volt 25 alispán, 5 jászkun hajdu főkapitány, aki manapság főispán számba menne; volt 12 megyei főjegyző, 8 megyei főszolgabíró, 5 megyei főügyész, 2 hadi főadószedő, 40 táblabíró, 1 helytartótanácsos, 1 kerületi táblabíró. Ez volt akkor az igazi népképviselő.

Látni való, hogy az iparral, kereskedelemmel foglalkozóknak, a tudományoskodóknak ezek közt semmi nyomuk, de az ügyvédeknek sem!

A régi rendi társadalom furesán volna az ügyvédekkel 1848. előtt Magyarországon, az ügyvédi kar és intézmény bizonyos tekintetben más volt, mint Európa nyugatán, az ugynevezett művelt nemzeteknél. Nálunk az ügyvédek négy osztályba tartoztak.

Az elsőt a tabuláris prokurátorok alkották, akik csak Pesten laktak, egy-kettő Budán volt és akik csak nemesi porókkal foglalkoztak; azután voltak tisztí fiskálisok, a magisztratuális prokurá-

hat a Nőegylet előtt, mint az áll. el. iskola szegény tanulói részére egy napközi otthon létesítése. Ez keresztyéni és hazafiúi feladat s mindkettő benne van a Nőegylet céljában.

Mi tehát amaz iskolai napközi otthon? Megmondom.

Ama szegény, gyenge ruházattal bíró tanulók, akikre ha haza mennék is hideg szoba, száraz kenyér, sült pityóka vagy legtovább valami gyarló tápértékkel nem bíró, silány eledel vár, maradjanak délből fenn az iskolában, fűtött helyiségben s legyen gondoskodva róluk, kapjanak meleg ételt s egy darab kenyeret. Egyelőre legalább 20 tanulóról kellene gondoskodni s ha a szükség fokozódnék e számot lehetne szaporítani. A legegyszerűbb, csak lehetőleg tápláló eledelről van szó. Ez nem is kerülne oly sokba. A napközi otthon nov. 15-től április 1-ig tartana, vagyis 4½ hónapig. Erős a hitem, hogy ha a Nőegylet szívére venné ezt az ügyet, létesítése elháríthatatlan akadályba nem ütköznék. Vele tartana e város jómódu polgársága, sőt áldozatot is hozna. Azért vigadni, azért mulatni, hogy a szenvedők könnyét letöröljük, a nyomorúságot enyhítsük, a szűkölködőket fölsegítsük, hogy csak egy magyar gyermeket is a hazának megtartsunk: bizony érdemes dolog. — Vajha a Nőegylet megértene s ez eszme fontosságát, úgy átértené, mint csekély magam; Akkor lenne iskolai napközi otthon.

M. Székely János,
áll. isk. igazgató.

Tisza nyílt levele. Tisza István gróf, ugrai választóihoz nyílt levelet intézett, melyben a nagy politikai tudású, széleskörű államférfi bölcsessége és igaz hazafisága nyilvánul meg. Nem is lehetett ez másképp, hisz gróf Tisza István kötelességtudó ember és úgy látszik magaslátán áll annak a történelmi fontosságu hivatásnak, a melyet, mint Magyarországi felelős kormányelnöke betölt. A parlamenti szünetet nem használta fel arra a kényelmes pihenésre, a

a melyet a közelmúlt lezajlott küzdelmei s lázas munkája után talán megérdemelt volna, hanem ennek az időszaknak javarészt is az államférfiúi kötelességekre s a közérdeknek szentelte.

— Vajjon — kérdi ő maga ugrai választóihoz intézett nyílt levelének bevezetésében — felhasználuk-e jól mindnyájan az immár végéhez közeledő pihenést; felhasználjuk-e magunkbaszállásra, elmékedésre és arra, hogy a jövő javára való tanulságokat vonjuk le a múltak küzdelmeiből?

Az ugrai levél mutatja, hogy Tisza felhasználta. Felhasználta legjobb tehetsége s lelkiismerete szerint. Felhasználta úgy, a tudat azt neki a haza iránt való kötelességeinek hogyan parancsolta.

Érdekes ember ez a Tisza István. Hideg, számító s a mellett mégis csupa szív, lendület és férfiúi hæv. Megalkuvást nem ismer, csak elvet, s melylyel legjobb meggyőződése szerint a közügyet szolgálja kell. Ellenfeleivel szemben rideg, metsző egyéniség s mégis, ha lelke mélyébe nézsz: kész poéta. Azt binnéd, közjogi, gazdasági és kulturális programját fejtegeti előtted, pedig a haza felvirágzásáról, a magyar nemzetnek nagyságáról mond ünnepi hőskölteményt. Nyíltan, őszintén, bátran kimondja fölfelé is a trónnak, s lefelé is a nemzetnek egyaránt. No, meg oldalvást is, Ausztriának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház okt. 10-én tartott első ülésén Kossuth Ferenc felvilágosi ást kért a miniszterelnöktől az ugrai választókhoz intézett ismeretes nyílt levele tárgyában.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy most nem boesátkozik polémiába, csak annyit kíván megjegyezni, hogy a kérdéses módosítás oly alakban fog történni, a hogy azt a parlament méltósága megkívánja.

Klotürt nem akar, csak a technikai obstrukció megakadályozását óhajtja.

Kijelentette továbbá azt is, hogy a költségvetést az ujoncemegajánlást záros határidő alatt akarja tárgyalgatni.

A miniszterelnök felkérte végül a házat, hogy válasszon bizottságot a hárszabályrevízió tervezetének kidolgozására.

Az ülés 12 órakor véget ért.

Jóteköny Nőegyletünk közgyűlése.

A Kézdivásárhelyi Jóteköny Nőegylet 26 ik évi rendes közgyűlését a volt nőegyl. polgári leány-

iskola felügyelő-bizottságának utolsó ülésével kapcsolatban okt. hó 9-én vasárnap d. u. a városbáza nagytermében tartotta meg Székelyné Intze Sarolta másodelnök vezetése, nagyszámu érdeklődő egyleti tag és a város előkelő vezető férfianak részvételével.

A közgyűlés első tárgyát az egyesület 25 éves vezérének, nagyérdemű elnökének öv Csorey Jánosné ömáltósága szívhoz szóló, körültekintő és tartalmas levelének felolvasása képezte, miután nevezt elnök agg kora és betegsége miatt a közgyűlésen nem jelenhetett meg. E szép levelet — mint megnyitó-beszédet — a következőkben közöljük.

„Tisztelet közgyűlés,
Szeretett munkatársaim.

Midőn két évi szünetelő után egyletünk ez idői őszi közgyűlését megnyitom, üdvözlétemet küldöm Önöknek, szeretett munkatársaim.

5 éve annak, hogy szeretett körökben utoljára jelenhettem meg. Ezen idő óta, higgyék el nekem, bár személyesen nem jöhettem, akadályozva, lekötve az öreg kor és betegeskedés által, ez idő alatt is éber figyelemmel kísértem az egylet zajtalan, de eredményekben gazdag működését. Magányos hajlékom falain át Önökhöz csatolt meleg érdeklődésem, az egok Urához repült imádságom az egylet felvirágzásáért.

Ma hála a Mindenhatónak, az ő áldását látom az intézményen. Tavalyi jubileumunk, a felvirágzott polgári iskola, munkatársaink nem lankadó támogatása arról biztosítanak, hogy az egylet szép múltja és kedvező jelene után, még biztató jövőre is szabad számítanunk.

Isten áldását kérve működésükre az alábbi tárgyak megvitatására hívom fel a közgyűlést.

1. Az alapszabályok értelmében tisztújítás és a választmány kiegészítése viendő kereszttől.

2. Miután a polg. iskolánál egyletünk hivatását befejezte, bár továbbra is védőnke kíván maradni e kedves intézményének, közvetlen anyagi támogatása fölfelegessé vált. Ezzel szemben a rendes és rendkívüli jövedelmi forrásoknak a a háziszegények érdekeiben leendő minél szélesbörű felhasználása határozandó el.

3. A mult évi emlékezetes és egyletünk történetében jeleutős jubiláris ünnepség főtényezőinek, nézetem szerint, az egylet a szokásos udvariasságot meghaladó hálával tartozik.

Gf. Mikes Árminné Bethlen Klementina grófnő nemcsak a felszentelés alá került iskolai zászló, zászlóanyai tisztét vállalta el szeretetreméltó készséggel, hanem értékes zászlószalag adományozásával

torok, megyék, városok, egyháztestületek, káptalanok ügyvédei.

Aki ügyvéd ezen kívül csak, azt nevezték „campertis advocatusnak, magyarul mezei ügyvédnek, akiknek sorából a régi nemzeti karok és rendek az ország törvényhozásába bizonyára nem választottak senkit képviselőnek.

Hiszzen Magyarország legnagyobb ügyvédje és nagy történelmi alakja: Kossuth Lajos csak 1347-ben, 45 éves korában tudott bejutni a törvényhozásba. Az ügyvédben az akkori rendiség a társadalmi rend ellenségét látta, a békesség megzavarójának, minden jó ügy megrontójának tartotta. Semmi sem jellemzőbb a régi rendiségnek az ügyvédekől alkotott felfogásra és az avas államférfiaknak róluk táplált véleményére, mint Haynau nak egy mondása.

Amikor ő borzasztó munkáját végezte itt, egy jó öreg barátomat, aki már 1825-ben képviselő volt, 1848-ban pedig Kossuth előklete alatt álló honvédelmi bizottmányban mint tag szerepelt, megidézték a vértörvényszék elé.

Nyole napig ült az újépületben, amikor egyszer csak váratlanul szabadon boesájtották.

Sietett haza, hogy még csak közelében se legyen az újépületnek.

Három nap mulva aztán intést kapott, hogy köszönje meg szabadulását Haynau nak.

Feljött hát Pestre és kihallgatásra jelentkezett a teljhatalmu császári biztosnál, megköszönni, hogy nyoleadnapra szabad lett.

Ekkor Haynau — szószerint idézem — ezt mondta neki:

— Hjah, tudja az ugy volt. Az én elvem az, hogyha zsidó: vegyék el a pénzét, ha pap: ötven bot, vagy várfogság, ha prókátor, akkor fel kell kötni, kereszthe kell törni, olajban kell megfőzni; hogyha birtokos gazda: menjen haza!

Ez a felfogás az ügyvédekről a francia forradalommal kezdődött és a juliusi, meg a februári forradalommal még erősödött.

1848 előtt még negyvennyolc város is küldött követeket.

Ezek között sem volt iparral, kereskedelemmel foglalkozó, vagy tudományt művelő.

A városok is polgármestert, főügyészt főjeg zót, főkapitányt, néhány város pedig második követnek tanácsbelit küldött.

Nem volt akkor képviselő bankigazgató, mert bank nem volt, sem takarékpénztári igazgató, sem részvényes, sem vasutigazgató, sem vízszabályoz, mert ilyeneknek híruk hamvuk sem volt; azaz volt mégis egy részvénytársaság, amelynek még Deák Ferenc is részvényese volt, de osztalékot sohasem kapott.

A lánchid alapításának kérdése volt nálunk az első nagy közgazdasági és pénzügyi kérdés, noha a közgazdasági életet valami nagyra nem segítette elő, de nem is azért készült a lánchid, hogy a budaiaik átmeheessenek Pestre, s a pestiek átmeheessenek Budára, azzal az országgyűlés édes keveset törődött, hanem azért létesítették, hogy legyen hid, amelyen a nemes ember is fizet vámot.

Gróf Czirák Antal kancellár azonban kifogott mindenkin. Bosszusan mondta, hogy ő pedig nem megy át a hidon; egész családja utálja ugyan a vizet, de

inkább esolnakoka csináltat, semhogy két krajcárt fizessen, ha valahova menni akar.

1848 előtt is voltak azonban összeférhetlenségi esetek.

Az inkompabilitásnak egyetlen egy olvi jogsultsága van: függetlenné tenni a képviselőt az államtól, a kormánytól és a kormányt a képviselők illetéktelen befolyásától.

A kormány 1848 előtt is iparkodott befolyást gyakorolni a képviselőkre, de az nagy különbség az akkori, meg a mostani viszonyok között. Akkor az ellenzéki képviselőkre akartak befolyást gyakorolni.

Ha a 48 előtti országgyűléseken tehetséggel, kiváló képességgel, szóno ki kvalitással kitünt egy ellenzéki képviselő, a kormánynak első dolga volt őt magának megszerezni, szép szerével, ha lehetett, ha ellenben nem sikerült, akkor lehetetlenné tenni minden módon.

Igy lett Nagy Pál, gróf Pálffy Ferencz uradalmának számtartója, Szerencsi István kir. táblai bíró, később a király személynöke, Rogályi Tamás kir. táblai bíró, Vay Abrahámot pedig grófnak tették meg.

De voltak olyan ellenzéki férfiak, akiket semmi sem fogott: így Deák Antal, Deák Ferencz bátyja; legidősebb Pázmány Dénes, Ifj. Balogh János, báró Vesselenyi Miklós. Ezek ellen felségsejtési pert indított a kormány, mert az alkotmány békességét feltette. tőlük.

Balogh Jánost például szintén perbe fogták, mert 1835-ben az országgyűlésen ezt mondta:

— Én nem látom, hogy báró Vesselenyi Miklós mivel sértette meg a királyt és az alkotmányt. Én az ő szavait magamévá teszem.

és alapítvány tevéssel is kimutatta jóindulatát intézményünk iránt.

Szeretett hugom, Kelemen Lajosné, Zathurecky Berta önk előtt ma is felejthetetlen módon volt szíves engem az ünnepélyen helyettesíteni, egyéniségének rokonszenves vonásaival emelve és tartva ébren az ünnepi hangulatot.

Egyletünk titkára Balázs Márton ur nemesak, az ünnepély előmunkálatai, de magának az ünnepélynek szervezői közül felejthetetlen érdemeket és velük örök hálánkat szerezte meg.

Indítványozom, hogy a fentnevezett hölgyeket az egylet választmányába bevéleztán, erről alkalmas, ünnepi formában és méltó módon értesíteni, nemkülönben a Balázs Márton urnak nyújtandó elismerés nyilvánítást is megvitatni és elhatározni szíveskedjenek.

Ajánlom végül az egyletnek az országos nőegylet keblébe való belépése kérdésének megvitatását.

Alelnök Ő Nagyságát a közgyűlés megnyitására felkértem.

A közgyűlés elnök előbb közölt levelét egész terjedelmében tudomásul vette, azt jegyzőkönyvre venni határozta. A benne kifejezett intenció alapján pedig — örömmel választotta Gróf Mikes Árminné, Bethlen Klementina grófnő és Kelemen Lajosné urnót az egyesület és választmány tiszteletbeli tagjává. Székelyné Intze Sarolta alelnök pedig meleg szavakban tolmácsolta az egyesület háláját Balázs Márton polg. leányisk. igazgató iránt, ugys, mint a polgári leányiskola egyik megteremtő vezér munkása, ugys mint az egyesület buzgó titkárának s a jubileumi ünnepség rendezőjének.

A közgyűlés második pontja Balázs Márton titkári jelentése volt, a melyben körülményesen ismerteti az egyesület humánus működését, vagyoni állapotát stb. — visszapillant a polg. leányiskola 5 éves múltjára s köszönetet mond mindazoknak, kik ez intézmény létesültségéhez hozzájárultak. A közgyűlés a titkári jelentést jegyzőkönyvi köszönet kíséretében tudomásul vette.

(A titkári jelentést egész terjedelemben közölni fogjuk.)

Harmadik tárgy a polgári leányiskola államosítási iratának felolvasása volt. Háromszékvármegye kir. tanfelügyelőjének megleghangos köszönetet nyilvánító átiratát a közgyűlés a legnagyobb örömmel vette tudomásul s ennek kapcsán köszönetét nyilvánította a titkári jelentésben felsorolt egyéneknek, intézeteknek és egyesületeknek; Csányi Gyula kir. tanfelügyelőt pedig, az iskola megteremtése körül szerzett elővülhetetlen érdemei s mindenkor

kifejtett legjobb indulatú segítő és irányító munkásságáért, az egyesület, — tisztelete és hálája jeléül, — örökös disztagjává választotta.

Ezt követőleg az iskola vol. felügyelő bizottsága nevében Dr. Balogh Vendel elnök, a tanári testület nevében pedig Balázs Márton igazgató mondtak köszönetet a nőegyesületnek az élvezet, jóindulat és bizalomért, a mely bucsúüdvözlőkre Székelyföld Intze Sarolta alelnök válaszolt meleg szavakban, mindkét testület részére nyilvánítván az egyesület változatlan tiszteletét, köszönetét és háláját.

Most előbb a polgári leányiskola 1903 - 904 tanévi majd az egyesület múlt évi számadását vette tudomásul a közgyűlés, mire a számvizsgálók jelentése után Benkő Irénke egyesületi és Bíró Sándor iskolai pénztárosoknak buzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután a közgyűlés a sétatér részére újabb 10 p. dot szavazott meg, végül elhatározta az egyesület, hogy a jövő 1905 márc. 17 én, a mely nap özv. Cserey Jánosné örökös elnöki működésének 25 ik évfordulója, szeretett elnökét méltó módon ünnepelni fogja.

A közgyűlés utolsó tárgya a tisztújítás volt.

A tisztikar újabb három évre csaknem a régi. Elnök: Özv. Cserey Jánosné. Alelnökök: Székelyné Intze Sarolta, Ifj. Jakab Istvánné. Titkárok: Balázs Márton és Dr. Vargha Béla. Pénztáros: Benkő Irénke. Ellenőr: Özv. Török Bilintné. Jegyzők: Nagy I. Lázárné és Holló Béla.

Több tárgy nem lévén elnök a közgyűlést a tagok üdvözlésével bezárta.

NAPI HIREK.

— A király legifjabb unokája. A király 8-án délután Radmerből egyenesen Wallseeba utazott, hogy jelen legyen az újszülött kir. herceg, Mária Valéria kir. hercegnő fiának az ünnepies keresztelésén. A szertartást 9-én Mayer Lőrinc dr. udvari lelkész végezte. Wallseeből a király vasárnap délután tért vissza Bécsbe. A főhercegnőnek ez a nyolcadik gyermeke.

— Kitüntetés. A király szentkatolnai Bak Endre, vizaknai főesperes-plebánost, a kitűnő egyházi szónokot és író, a jeles régészeti tudóst, több székely családi monografia jeles íróját, kinevezte a gyulafehérvári róm. kath. püspöki káptalanhoz tiszteletbeli kanonokká. A szép kitüntetéshez ösztönöz gratulálunk!

— Halálozás. Bíró Lajos, főgimnáziumi tanárt, lapunk buzgó és lelkes szépirodalmi munkatársát érzékeny veszteség érte. Feleségének, sz. Demjén Annuskának édes jó atyja: Demjén Agoston, a kolozsvári iparosok disze, a kiváló mű-lakatos, derék hazafi, meglegszívű családfő, f. hó 10-én szívészélhű és következtében hirtelen és váratlanul elhunyt. A mélyen sujtott gyászosok találjanak nyhületet az öket ért súlyos csapásra a közrészvétben, mely egész ösztönöz osztozik velünk együtt fájdalomukban.

— Ázsiai állapotok a sepsiszentgyörgyi tanítónőképző körül. A Sepsiszentgyörgy város végén levő és amugy is sok nehézség és a mindenféle hiányok miatti kellemetlenséggel küzdő tanítónőképző derék és általános becsülésben részesülő igazgatója helyzetét a türhetetlenség fokozza már az intézet környékén való éjjeli zavargások, melyek állandó rémületben tartják ugy az igazgatót, mint az internatusi tanítónőket és a növendékeket. Elképzelhető az az éjjeli nyugalom, melyet az időnkénti ablak-, ajtókopogás, és ajtófeszegés mellett kénytelen gyakran élvezni, főképp, ha tekintetbe vesszük az épületek megnevezett rozoga mivoltát. Szombaton este 7 óra körül egy, az intézet udvarára belopózott férfi, a pedellus feleségét, közvetlen anaok lakása előtt, orvul megtámadta s miután a rémület miatt kiáltani csak későre bírő nőt előbb megverte, fojtogatta, végre sikoltozására megjelent férje elől elmenekült. A szomszédban lakó csendőrség az igazgatóság felhívására, hogy a tettest nyomozza: ügyet se vetett. Nagyon felhívjuk az illetékes közegeket, hogy figyelmeztet ide is terjessék ki. Ezt a hirt a Székely Nemzetből vettük át s mivel az intézeti növendékek szülői közül e tekintetben már többen fordultak hozzánk is hasonló panaszokkal, a melyek valódiságáról magunk is meggyőződünk: erkölcsi kötelességünknek ismerjük a szülő k

névében részünkről is felhívni Sepsiszentgyörgy város rendőrkapitányát: tegye a szívére a kezét, csináljon nagyobb lelkiismeretet a dologból, mint rendőrei s erélyes eljárásával végre valahára vessen véget azon borzányos állapotoknak, melyek olt nap-nap után örökös rettegésben tartják a tanítónőképző intézet vezetőit, növendékeit s veszélyeztetik az amugyis gyöngye idegzetű nőknek, ifjú leányoknak testi egészségét is. De felkérjük a vármegye öröme alispánját is: terjessze ki atyai gondjait e körülményre s ismert erélyével hasson oda, hogy a gyökeres baj végre valahára alapos orvoslást találjon.

— Humán intézeteink gyűlései. Jövő vasárnap (okt. 16-án) d. u. 2 órakor Kézdivásárhelyen az árvaházban gyűlést tartanak: az Erzsébet árvaház kezelő bizottsága, a vöröskereszt egyesület kézdívasárhelyi választmánya, főkegyeleti és a Rudolf-kórház igazgatósága; az árvaházi ülést Gróf Mikes Árminné, a többi Bárá Szentkeresztty Béláné urhölgyek, mint elnökök fogják vezetni. Ez uton is meghívják rá a nevezett egyesületek vál. és ig. tagjait.

— Öngyilkosság. A kovásznai, most épülő alsórszói állami iskola pincéjének újabb áldozata van; Vajna Istvánné, valószínűleg családi perpatvar miatt e hó 10-én éjjel a pinceablak nyílását elzáró lácezetet kibontva, lement a még most is gyilkoló szén-savtól gőzölgő üregbe, s mindjárt az ablak alatt egyik sarokban meghalt. A másik sarokban egy macska, meg egy fecske hullaja fekszik. . . . Alig pár hét óta az iskola szénsavas pincéje már 3 embernek oltotta ki életét, s ilyen rossz előjelek után joggal az a kérdés merül fel: vajjon alkalmas helyiség lesz-e, illetve egészséges helyen épül-e az iskola? Avagy ha már másképpen nem lehet segíteni a dolgon, nem lenne-e jó már eleve betölteni a gyilkos pincét, a míg nagyobb szerencsétlenségek nem történnek? Hajh, mert gyermekekről van szó. — Az öngyilkos asszony meg a két ács szerencsétlen esete eléggé intő példaul szolgál!

— Jegyzőválasztás. E hó 10-én Kovásznán Hollaki Attila főszolgabíró elnöklése alatt volt a Lakatos Gyulának jár. számnevővé történt kinevezésével megürült közönségi jegyzői állás betöltésére néző a választás. Deák Dénes sósmozói jegyző egyhangulag nagy lelkesedéssel választatott meg. Az új jegyzőben Kovászna tehetséges, képzett hivatalnokot nyert. Szívvel gratulálunk.

— Másodvirágzás. Kovásznán több telken több gyümölcsfa most virágzik ez évben másodszor. Némelyikről a levél már lehullt, s a fa virágzik. Ama bizonyos legidősebb emberek szerint, — hosszú őszre van kilátásunk. Majd meglátjuk!

— József főherceg Sanatorium Egyesülete jótékonycélu sorsjátéka iránt országsszerte nagy az érdeklődés. Régen volt sorsjáték, a mely nyeresí esélyeivel oly kedvező lett volna. Az egy koronás sorsjegy a 22 ezer koronás főnyereményen kívül, 5000, 3000 koronás nyereményeket ad. Van összesen 724 nyeremény. A legmelegebben ajánljuk olvasóinknak szeretetteljes érdeklődésébe ezt a sorsjátékot, mely a mellett, hogy vele nemzeti veszedelmet akarnak enyhíteni, még a résztvevőknek oly valóban értékes nyereményeket nyújt.

— Mezőgazdasági bizottsági ülés. Háromszékvármegye mezőgazdasági bizottsága folyó hó 16-án délelőtt 9 órakor Sepsiszentgyörgyön évnegyedes rendes ülést tart. Az ülés tárgysorozatát képezi: Évnegyedes jelentés. Bereczk mező- és erdőbirtokosságának szervezeti szabályzata. Hontvármegye gazdasági egyesületének állategészségügyi óvintézkedések tárgyában tett felterjesztése. A vármegye területén a kender és lentermelés fokozottabb előmozdítása tárgyában kiadott miniszteri rendelet. Nyitra vármegye gazdasági egyesületének átirata, a melylyel a földmívelésügyi miniszterhez intézett feliratát a takarmányhiány és az őség ügyében megküldi. Székelyföldi miniszteri kirendeltség átirata 2400 korona államsegély engedélyezése tárgyában. Vrasda Lajos törvényhatósági vízmester kérése fizetésének rendezése tárgyában. Időközben érkezett ügydarabok elintézése. Indítványok.

— A burgonya kiszántógép bemutatása. Ma csütörtökön Baton Jenő főtisztviselő által Ifj. Tóth G. István ur 10 holdas burgonya földjén a szentkatolnai határban, és Damokos Ödön esernátoni birtokán lesz az a burgonya kiszántógép bemutatva, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Hirdetések.

Sz. 4443-904.

Lucfenyőfa eladási hirdetmény.

Sárfalva község (Háromszékmegye, vasuti állomás Kézdivásárhely) elől-
járósága az O-dola község határában
fekvő 1554 kat. holdat tevő erdőjét
talajjal együtt, amely erdőben van
luc és jegenye fenyő 8350 m³ értéke
8350 kor. Bükk hasáb tűzfára al-
kalmasság 12480 m³ értéke 1248 kor.
1554 kath. erdő talaj értéke 4662
kor. összes becsérték 14260 kor. Sárfalva község házában 1904. évi ok-
tóber 31-én délelőtt 9 órakor
tartandó nyilvános árverésen eladja
a legtöbbet ígérőnek.

1. Kiküldési ár 14260 korona azaz
Tizenégyezerkettőszázhatvan korona.
2. A kiküldési ár 10% vagyis
1426 korona az árverés megkezdése
előtt bántépénzül vagy óvadékképes
értékpapírral átvételezési biztos köz-
hez leteendő.

3. Köteles vevő a vétel ár felét a
szerződés jóváhagyásától számított 8
nap alatt, a másik felét pedig 40
nap alatt Sárfalva pénztárába befizetni,
mely idő előtt az erdőt tulajdonába
sem használatba nem veheti.

4. Egyéb feltételek a közdi járási
főszolgabírónál megtekinthetők.

K-vásárhelyt, 1904. aug. hó 16-án.

Cseh Gyula s. k.,
főszolgabíró.

(133. 1. 1.)

Kiadó lakás.

A Kupán József ur
házában levő csinos 3 szobás
utcai lakás november 1-től
jutányos áron

kiadandó.

Tudakozódni:

K. Csizsár József utóda

SZABÓ LAJOSNÁL.

134. 1-1.

BORMUST

kitűnő minőségű, saját ter-
mésű, több száz hektóliter
október hó 15-étől kezdve
kisebb mennyiségben is

ELADÓ.

Ugyszintén kitűnő saját ter-
mésű és küküllőmenti borok
is kaphatók nálam

Roth Mihály Gyula,

szőlőbirtokos

(130. 3-7) Medgyesen.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kiasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti: **MIKSZÁTH KÁLMÁN**

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elő megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verszeghy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ ÍRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.
Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros. Diszkrét ízlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK”

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetű, vászonkötésben 300 kor.-ért;

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módoszat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól
kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A
részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes
vételére kiegyenlítőre nincs. A részletek be nem tartása esetén a
részletfizetési kedvezmény megszűnik és a vételár esedékessé válik.
Az első részlet utánveendő. Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „MAGYAR REGÉNYÍRÓK”

minden művelt magyar ur család örökbecsű könyvtára. A
hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.
Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető
havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt
rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés
utján. — Részletes prspektust kívánatra készséggel küld
a kiadó ntézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Megrendeléseket a fent körülírt feltételek mellett elfogad IFJ. JANCsó MÓZES könyvkereskedő Kézdivásárhelyt.

Nyomatott IFJ. Jancsó Mózes könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt.

116. 4-8.